

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobce: I. P., narozený dne x
státní příslušností x
korespondenční adresa: x

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 10. 2022 č. j. OAM-188/LE-VL12-P09-R2-2021

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 12. 10. 2022 č. j. OAM-188/LE-VL12-P09-R2-2021 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto, že řízení o udělení mezinárodní ochrany se podle ust. § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) zastavuje.

2. Žalobce v žalobě namítal, že byl v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany zkrácen na svých právech a žalobou napadené rozhodnutí považoval za nezákonné. Uvedl, že se jedná o jeho druhou azylovou žádost, kdy již při poskytnutí údajů vyjádřil svou obavu z návratu na Ukrajinu, kde byl nucen nastoupit do armády. Předvolání k pohovoru mu žalovaný zaslal na adresu ubytovny, ale žalobci toto nebylo oznámeno. Měl za to, že je osobou, která se o řízení zajímá, aktivně si prodlužuje svůj průkaz žadatele o mezinárodní ochranu a byl nahlédnout do spisu, aby ověřil stav řízení. V době po podání žádosti také došlo k podstatné změně poměrů v krajině původu, kdy začal vojenský konflikt na Ukrajině a není možné se tam vrátit. Žalobce shrnul, že žalovaný se dopustil pochybení, pokud postupoval podle ust. § 25 písm. d) zákona o azylu, neboť měl údaje k tomu, aby žalobce kontaktoval jiným způsobem a věděl, že se na Ukrajinu z důvodu válečného konfliktu nemůže vrátit. Měl za to, že žalovaný mohl na základě zjištěného skutkového stavu rozhodnout a měl mu udělit doplňkovou ochranu. Žalovaný měl posoudit, zda nedoje k porušení zásady non-refoulement a přihlédnout také k invazi Ruské federace na Ukrajinu.
3. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě označil žalobu za nedůvodnou a účelovou. Obsáhle se vyjádřil k problematice doručování předvolání k pohovoru žalobci, kdy měl za to, že předvolání bylo žalobci doručeno v souladu se zákonem o azylu, a tudíž byly dány podmínky k aplikaci ust. § 25 písm. d) zákona o azylu. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
4. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (ust. § 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
5. Soud o věci samé rozhodl bez jednání dle ust. § 51 odst. 1 s. ř. s., jelikož žalobce k výzvě soudu ve stanovené dvouměsíční lhůtě nevyjádřil svůj nesouhlas s takovým projednáním věci a žalovaný výslovně souhlasil s projednáním věci bez jednání.
6. Ve správním spise se pro daný případ nalézají tyto podstatné dokumenty: žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 28. 12. 2021, ke které byly poskytnuty údaje ze dne 4. 1. 2022, předvolání žalobce k pohovoru ve věci mezinárodní ochrany ze dne 15. 8. 2022, žalobou napadené rozhodnutí č. j. OAM-188/LE-VL12-P09-R2-2021 ze dne 12. 10. 2022.
7. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobce dne 28. 12. 2021 požádal o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný rozhodnutím č. j. OAM-188/LE-VL12-VL16-2021 ze dne 31. 1. 2022 vyhodnotil žádost žalobce o jako nepřípustnou podle ust. § 10a písm. e) zákona o azylu a podle ust. § 25 písm. i) zákona o azylu řízení zastavil. Uvedené rozhodnutí žalovaného svým rozsudkem č. j. 62 Az 7/2022-24 ze dne 31. 3. 2022 zrušil Krajský soud v Ostravě a vrátil ho žalovanému k dalšímu řízení, a to zejména z důvodu vypuknutí válečného konfliktu na Ukrajině. Žalovaný následně dne 15. 8. 2022 vyhotovil předvolání žalobce k pohovoru ve věci mezinárodní ochrany, které bylo žalobci doručeno fiktivně. Písemnost byla připravena k vyzvednutí na příslušné provozovně držitele poštovní licence dne 19. 8. 2022 a dne 30. 8. 2022 byla vrácena odesílateli. Dne 22. 9. 2022 se žalobce k pohovoru ve věci jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany nedostavil. Vzhledem k výše uvedenému žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 12. 10. 2022 č. j. OAM-188/LE-VL12-P09-R2-2021 řízení o

žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle ust. § 25 písm. d) zákona o azylu zastavil.

8. Soud posoudil předmětnou věc následovně:

9. Podle § 23 odst. 1 zákona o azylu: „*Ministerstvo provede za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, pohovor se žadatelem o udělení mezinárodní ochrany. O provedeném pohovoru se sepisuje protokol. Protokol je zejména přepisem otázek ministerstva a odpovědí žadatele o udělení mezinárodní ochrany.*“

10. Podle § 23 odst. 2 zákona o azylu: „*Pohovor se neprovádí, pokud lze vydat rozhodnutí o udělení azylu, byla-li podána opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany; v takovém případě ministerstvo umožní sdělit důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany písemně nebo jiným vhodným způsobem, nebo jde-li o nezletilého žadatele o udělení mezinárodní ochrany s výjimkou nezletilé osoby bez doprovodu, není-li pohovor nezbytný ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.*“

11. Podle § 23 odst. 4 zákona o azylu: „*Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen se dostavit k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, a to na písemné předvolání doručené žadateli o udělení mezinárodní ochrany nejméně 2 pracovní dny před konáním pohovoru. Nedostaví-li se žadatel o udělení mezinárodní ochrany k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, pořídí se o této skutečnosti záznam.*“

12. Podle § 24 odst. 1 zákona o azylu: „*Písemnosti se doručují účastníku řízení ve věci mezinárodní ochrany do vlastních rukou pouze do místa jeho hlášeného pobytu nebo žadateli o udělení mezinárodní ochrany za podmínek uvedených v odstavci 2 na adresu pro doručování, nedoručuje-li ministerstvo na místě nebo prostřednictvím datové schránky.*“

13. Podle § 25 písm. d) zákona o azylu: „*Řízení se zastaví, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany se bez závažného důvodu nedostavil k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.*“

14. Soud se nejprve zabýval otázkou, zda je napadené rozhodnutí žalovaného způsobilé soudního přezkumu, neboť odůvodnění rozhodnutí se věnuje pouze doručení předvolání k pohovoru žalobci. Případná nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí (ať už pro jeho nesrozumitelnost či pro nedostatek důvodů) by totiž byla vadou natolik závažnou, k níž je soud povinen přihlížet z úřední povinnosti a pro kterou by muselo být rozhodnutí žalovaného dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušeno (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2004, č. j. 5 A 157/2002-35).

15. Nejvyšší správní soud se otázkou provedení opakovaného pohovoru v dřívější judikatuře zabýval. Již v rozsudku ze dne 20. 10. 2006, č. j. 8 Azs 105/2005 - 61, uvedl: „*V řízení o udělení azylu má tedy zásadní význam výpověď žadatele představovaná vlastní žádostí o udělení azylu a zejména pohovorem, jenž je za účelem zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí správním orgánem prováděn. Nejvyšší vypovídací hodnotu má zpravidla první bezprostřední výpověď žadatele, kdy žadatel má jen určité prvotní informace o průběhu azylového řízení a způsobu rozhodování. (...) Opakování pohovoru za účelem doplnění informací, ať ze strany*

žadatele o azyl či správního orgánu, sice není zákonem vyloučeno, ale z povahy věci by mělo být jen ojedinělým a zásadními skutečnostmi opodstatnitelným jevem“.

16. Zdejší soud zde musí poukázat na to, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nikterak neobjasnil, z jakého důvodu přistoupil ke konání doplňujícího pohovoru s žalobcem, a to za situace, kdy žalobce již dvakrát žalovanému poskytl údaje ke svým žádostem o udělení mezinárodní ochrany a dne 15. 4. 2019 s ním byl proveden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kde žalobce obsáhle popsal své potíže v zemi původu. Zdejšímu soudu tedy není zřejmé, jaké dodatečné informace mohl žalobce žalovanému poskytnout za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, když již v prvním pohovoru popsal, že na Ukrajinu nechce vycestovat, protože se obává povolání do armády a problémů se soukromými osobami, a to již v době, kdy na Ukrajině neprobíhal mezinárodní ozbrojený konflikt. Vzhledem k uvedené judikatuře Nejvyššího správního soudu je povinností žalovaného v napadeném rozhodnutí také uvést jaké ojedinělé a zásadní skutečnosti shledal v případě žalobce, když se rozhodl přistoupit ke konání doplňujícího pohovoru.
17. Z citovaného § 25 písm. d) zákona o azylu vyplývá, že žalovaný má za splnění uvedených podmínek pravomoc zastavit řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnou otázkou v daném případě je, zda byly splněny podmínky pro aplikaci § 25 písm. d) zákona o azylu v projednávaném případě. Dané ustanovení vychází z článku 28 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Tento článek se zabývá postupem v případě konkludentního zpětvzetí žádosti nebo odstoupení od žádosti. V jeho prvním odstavci je mimo jiné uvedeno, že členské státy mohou vycházet z domněnky, že žadatel vzal konkludentně svou žádost o mezinárodní ochranu zpět nebo od ní odstoupil, zejména pokud se zjistilo, že: a) nereagoval na žádosti o poskytnutí údajů nezbytných pro žádost podle článku 4 směrnice 2011/95/EU nebo se nedostavil k osobnímu pohovoru podle článků 14 až 17 této směrnice, ledaže žadatel v přiměřené lhůtě prokáže, že k tomu došlo z důvodů, které nemohl ovlivnit; b) se skrývá nebo bez povolení opustil místo pobytu nebo místo, kde byl držen, aniž v přiměřené lhůtě kontaktoval příslušný orgán, nebo v přiměřené lhůtě nesplnil svou ohlašovací či jinou oznamovací povinnost, ledaže žadatel prokáže, že k tomu došlo z důvodů, které nemohl ovlivnit.
18. V důvodové zprávě k novele § 25 písm. d) zákona o azylu, která byla provedena zákonem č. 314/2015 Sb., je uvedeno „*V situaci, kdy osoba neposkytuje součinnost tím, že se nedostavuje k pohovoru nebo se dokonce nedostaví ani k poskytnutí prvotních údajů k žádosti či jinak se správním orgánem nekomunikuje, není pravděpodobné, že by bylo možné o žádosti věcně rozhodnout, protože informace od žadatele jsou jedním z klíčových podkladů pro vydání rozhodnutí. Má se za to, že se jedná o tzv. konkludentní zpětvzetí žádosti o udělení mezinárodní ochrany.*“ Nejvyšší správní soud pak k § 25 písm. d) zákona o azylu v rozsudku ze dne 14. 6. 2018, č. j. 6 Azs 45/2018-32, vyslovil, že toto ustanovení zákona vyžaduje, aby se jednalo o nedostavení se k pohovoru bez závažného důvodu. Smyslem ustanovení je umožnit zastavení řízení v případech, kdy je zřejmé, že žadatel se správním orgánem nechce spolupracovat, a bez této spolupráce není možné ve věci rozhodnout. Shodný postoj k uvedenému ustanovení Nejvyšší správní soud zaujal i ve svých rozhodnutích ze dne 29. 4. 2020, č. j. 3 Azs 100/2018-29, ze dne 23. 6. 2021, č. j. 8 Azs 50/2021-59, či ze dne 31. 8. 2018, č. j. 2 Azs 358/2017-46.

19. Pokud tedy žalovaný považoval provedení pohovoru za nezbytné pro zjištění stavu věci, tak měl v napadeném rozhodnutí vysvětlit, alespoň obecně, k jakým skutečnostem potřeboval poskytnout od žalobce další vysvětlení. Rovněž napadené rozhodnutí neobsahuje žádnou argumentaci k nemožnosti věcně rozhodnout pouze na základě informací již obsažených ve správním spise. Napadené rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné z toho důvodu, že lpí na provedení pohovoru, nicméně neposkytuje žádné vysvětlení, v čem spočívala nezbytnost jeho provedení. Dle zdejšího soudu tak v napadeném rozhodnutí zcela absentuje zásadní část odůvodnění pro možnou aplikaci ust. § 25 písm. d) zákona o azylu, což činí rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů.
20. Soud pouze na okraj poukazuje na to, že má za to, že v daném případě provedení nového pohovoru se žalobcem nebylo nezbytné ke zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti, neboť žalobce údaje k žádosti o mezinárodní ochranu dle § 10 odst. 2 zákona o azylu poskytl dne 4. 1. 2022 a současně válečný konflikt na území Ukrajiny je všeobecně známou skutečností, kterou není třeba dokazovat. Žalovaný tak velmi pravděpodobně měl v době rozhodování (resp. již v době předvolání žalobce k pohovoru) dostatek podkladů pro rozhodnutí ve věci i bez doplňujícího pohovoru.
21. Na závěr soud dodává, že v posuzovaném případě žalovaný postupoval při doručování záilky s předvoláním k pohovoru žalobci zcela správně, kdy předvolání bylo žalobci zasláno na adresu hlášeného pobytu a následně doručeno fikcí po uplynutí 10 denní úložní doby. Dle ust. § 24 odst. 1 zákona o azylu žalovaný doručuje účastníkům řízení ve věci mezinárodní ochrany do vlastních rukou pouze do místa jeho hlášeného pobytu, žalovaný tedy nemá jakoukoliv ze zákona plynoucí povinnost žalobce informovat jiným způsobem o termínu konání pohovoru.
22. Ze všech shora uvedených důvodů soud žalobě vyhověl, zrušil napadené rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a současně dle ust. § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný je dle ust. § 78 odst. 5 s. ř. s. v dalším řízení vázán právním názorem, který vyslovil soud v tomto rozsudku. S ohledem na bezodkladné rozhodnutí o věci samé soud nerozhodoval o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku žalobě.
23. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce byl ve věci úspěšný, avšak žádné prokazatelné náklady řízení mu nevznikly a ani žádné neúčtoval. Žalovaný ve věci úspěšný nebyl, právo na náhradu nákladů řízení tak nemá. Z uvedených důvodů soud ve druhém výroku žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 15. prosince 2022

JUDr. Marcela Rousková
samosoudkyně